

Chapter: 3

Q.1 दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडून लिहा.(Any Two) 2

- 1 नॅथानिएल वॉलिक हे वनस्पतीशास्त्रज्ञ 'इंडियन म्युझियमचे' संस्थापक आणि पहिले संग्रहालय होते.
अ. इंग्लंड ब. डॅनिश क. स्कॉटिश ड. डच
- 2 तत्त्वज्ञानाला माध्यम म्हणून भाषेची आवश्यकता असते.
अ. देवाणघेवाण ब. अभिव्यक्ती क. कल्पनांचे ड. सामंजस्याचे
- 3 जगातील सर्वात प्राचीन संग्रहालय या शहराचे उत्खनन करताना सापडले.
अ. दिल्ली ब. हडप्पा क. उर ड. कोलकाता
- 4 च्या आधारे मानव्य ज्ञानशाखेच्या वाटचालीचे आकलन होऊ शकते.
अ. ज्ञानशाखा ब. इतिहास क. समाजशास्त्र ड. विकास

Q.2 पुढीलपैकी प्रत्येक गटातील चुकीची जोडी ओळखून लिहा.(Any Two) 2

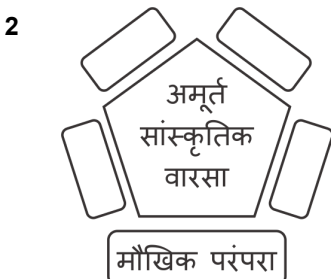
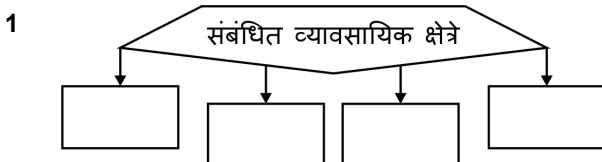
- 1

i.	हुमायून्ची कबर - दिल्ली
ii.	जंतर - मंतर - जयपूर
iii.	ऐतिहासिक शहर - दांडी
iv.	शैलाश्रम - भीमबेटका
- 2

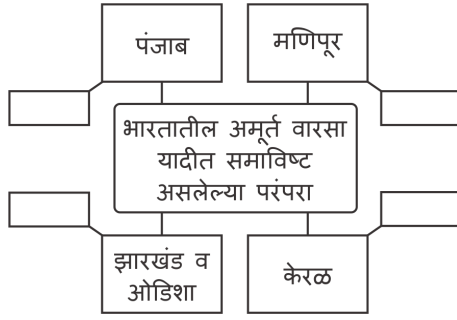
i.	इंडियन म्युझियम - कोलकाता
ii.	नॅशनल फिल्म अर्काइव्ह ऑफ इंडिया - मुंबई
iii.	नॅशनल अर्काइव्ह ऑफ इंडिया - दिल्ली
iv.	कास पठार - सातारा (पश्चिम घाट)
- 3

i.	कुटियट्टम - केरळमधील संस्कृत नाट्यपरंपरा
ii.	रम्भन - पश्चिम बंगालमधील नृत्य
iii.	रामलीला - उत्तर भारतातील सादरीकरण
iv.	कालबेलिया - राजस्थानचे लोकसंगीत आणि लोकनृत्य

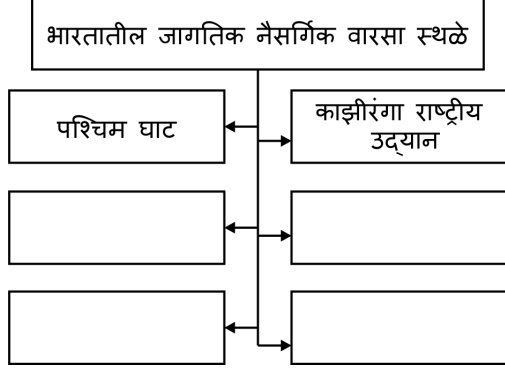
Q.3 दिलेली संकल्पनाचित्रे पूर्ण करा.(Any Two) 4

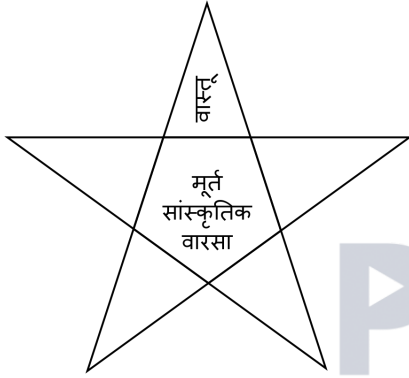
3

4

5

Q.4 पुढील विधाने सकारण स्पष्ट करा. (Any Two)

- 1 तंत्रज्ञानाचा इतिहास अभ्यासावा लागतो.
- 2 अनेक विषयांच्या संशोधनात इतिहासाची संशोधन पद्धती उपयुक्त ठरते.
- 3 तत्त्वज्ञानाचा इतिहास अभ्यासणे गरजेचे आहे का?
- 4 जागतिक वारशाच्या पदास पात्र ठरणारी स्थळे, परंपरा यांची यादी युनेस्कोद्वारे जाहीर केली जाते.

Q.5 पुढील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (Any Two)

- 1 उपयोजित इतिहास
- 2 नैसर्गिक व सांस्कृतिक वारसा जतन करण्याच्या प्रकल्पातून कोणत्या गोष्टी साध्य होतात.
- 3 'जनांसाठी इतिहास' म्हणजे काय?

4

6